

DE DIRIGENTE

helen lacroix

DNU | HND

DE DIRIGENTE

Helen Lacroix

De Nieuwe Uitgeverij

Eerste digitale inkijkexemplaar, Juni 2015
Tweede digitale inkijkexemplaar, Juni 2015

Dit werk is uitgegeven door **De Nieuwe Uitgeverij** via **Het Nieuwe Debuteren**;
Hét platform voor literair talent.

© Helen Lacroix, 1957

© Nederlandse digitale uitgave: De Nieuwe Uitgeverij, 2015

ISBN: 978-94-91983-99-3

Omslagontwerp: www.JorisvanZandvoort.nl

www.DeNieuweUitgeverij.nl

Proloog

Zijn moeder pakte de karwats. Ze ging vreselijk tegen hem tekeer en liet mentaal en fysiek niets van hem heel.

“Je bent een stoute jongen!!” gilte ze dan. “Jij had nóóit geboren mogen worden. Waar heb ik het aan verdiend, dat ik zó’n slechte zoon heb gekregen?!”

Zonder aanleiding werd hij keer op keer vernederd en geslagen en zijn vader had hem niet kunnen redden. Dat was zo’n slappe zak geweest.

Toen al, hij was pas zeven, had hij het besluit genomen: later als ik groot ben, zal ik de baas zijn. Altijd! Geen vrouw zal meer over mij kunnen heersen. Geen vrouw zal mij meer kunnen vertellen wat ik moet doen. Nooit meer.

En daar had hij zich altijd aan gehouden.

1.

Het was bijna acht uur en de repetitieruimte vulde zich langzaam met koorleden. De dirigente van Plezier Staat Voorop zette haar keyboard klaar voor het inzingen en de mannen van het geluid zetten de geluidsboxen klaar en startten de laptop, waar de begeleiding van de liedjes op stond.

“Het is acht uur, willen jullie hier komen, dan kunnen we beginnen!”

Het was elke week hetzelfde liedje, de koorleden kwamen overduidelijk voor de gezelligheid en het leek alsof sommige mensen het zingen minder belangrijk vonden dan het kletsen. Toen de meeste mensen hun plaats hadden ingenomen kon Loes eindelijk beginnen met de repetitie.

“We hebben over twee weken een optreden en daar wil ik vanavond met jullie hard voor aan het werk. Helemaal omdat jullie volgende week de ledenvergadering hebben en de repetitie dan uitvalt. We hebben na vanavond nog één repetitie voor het optreden. We beginnen eerst even met inzingen.”

Na een paar oefeningen waren de stemmen klaar voor het echte werk.

Tijdens de repetitie werden de nummers voor het aanstaande optreden gezongen. Bij sommige liedjes moest nog een en ander worden bijgeschaafd, andere liedjes zaten er al goed genoeg in en hoefden alleen nog maar een keer gezongen te worden.

“We gaan lekker! Zo kunnen we echt voor de dag komen.” Loes vond het belangrijk om aan het koor te laten weten dat ze het goed deden. Uit ervaring wist ze, dat het koor bij een optreden beter zong dan tijdens de repetities, alsof ze vleugels hadden. Echt zorgen maakte ze zich daarom nooit voor een optreden.

Het programma werd altijd door de repertoirecommissie samengesteld. Loes bemoeide zich meestal alleen met de haalbaarheid ervan, omdat zij kon inschatten of het koor op tijd met een nummer klaar zou zijn voor een optreden. Er was de laatste tijd een behoorlijk aantal nieuwe leden bij het koor gekomen, dus werd bij de laatste optredens steeds ongeveer hetzelfde programma gezongen.

Tijdens de repetities werd voor de pauze altijd serieus gerepeteerd. Vanavond waren er drie nummers die extra aandacht kregen. Deze drie nummers hadden bij het vorige optreden niet op het programma gestaan. Na de pauze werden andere nummers gezongen. En zoals vanavond, vlak voor een optreden, het hele programma van het optreden nog een keer herhaald.

“Jullie weten waarschijnlijk al welke nummers huiswerk worden voor volgende week,” zei Loes aan het eind van de repetitie. “Mariëtte, zou jij dat nog even op de mail willen zetten?”

Huiswerk betekende dat van de koorleden verwacht werd, dat ze thuis oefenden met de oefen-cd van de opgegeven nummers. Van elk nieuw nummer kregen de koorleden een oefen-cd mee naar huis. Daarna begon het werk van Loes die de dynamiek eraan gaf. Ze had het liefst ook nog haar invloed op het tempo gehad, zó hield ze ervan om creatief naar de muziek te kijken.

De avond was leuk geweest. Er was goed gerepeteerd in een ontspannen sfeer. Loes zag het optreden met vertrouwen tegemoet en dat liet ze het koor merken.

Aan het eind van de avond hadden het koor en Loes een voldaan gevoel.

“We hebben weer lekker gezongen,” zei een van de alten, “dat wordt een mooi

optreden volgende week.”

“Ja, ik zie het ook helemaal zitten,” zei Loes, terwijl ze haar spullen in haar tas terug deed, “nog even wat extra aandacht aan A Hard Day’s Night en dan kunnen we goed voor de dag komen.”

Loes pakte haar spullen.

“Tot volgende week, allemaal,” riep ze terwijl ze de repetitieruimte verliet, gevolgd door Jelle die altijd met haar meereed.

“Vergeet je maandag niet?” vroeg Frank, de voorzitter van het koor.

“Nee, ik ben er om half vijf.”

Maandag half vijf had ze een evaluatiegesprek over het afgelopen jaar. Dat was precies een dag voor ze tien jaar als dirigente voor het koor stond. Stiekem hoopte ze dat daar aandacht aan besteed zou worden. Ze had wel vertrouwen in het gesprek, want afgelopen jaar hadden zich geen rare dingen in het koor voorgedaan. Ook waren de optredens naar wens verlopen. Loes had een goed gevoel over het koor. Ze had het niet voor niets zo lang volgehouden.

Toen Frank haar uitnodigde voor het gesprek had Loes voorgesteld om het gesprek bij haar thuis te houden, maar de voorzitter wilde in het Cultuurhuis bij haar in het dorp afspreken. Loes had een hekel aan horecagelegenheden, maar Frank wilde niet van zijn plan afwijken en had voet bij stuk gehouden.

Een voordeel van half vijf was dat het niet al te lang zou duren. Loes had er altijd een beetje moeite mee om haar honden alleen thuis te laten. Als dat was om geld te verdienen vond ze het niet zo’n probleem, maar als het om andere dingen ging dan hield ze de boot meestal af. Nu zou het hooguit anderhalf uur duren.

“Elly is ook bij het gesprek,” riep Frank nog even snel voor Loes door de deur was.

“Prima, ik zie jullie wel.” Ze liep samen met Jelle naar de auto en reed weg.

2.

Die maandag fietste ze naar het Cultuurhuis.

“Jullie blijven even op het huis passen, ik ga heel even weg,” had ze gezegd en alle drie de honden hadden een aai en iets lekkers gekregen. Loes zette de radio aan. Zo bleven de honden wat rustiger als ze alleen thuis moesten blijven.

Het was een kwartiertje fietsen. Loes zette haar fiets in het rek en deed hem op slot.

Binnen zag ze Frank en Elly al zitten. Loes zwaaide naar ze.

“Hallo, zijn jullie er al lang?”

“Ongeveer een kwartiertje,” antwoordde Frank, “We wilden nog even wat met elkaar bespreken over PSV.”

PSV, dat was de afkorting die de leden gebruikten voor Plezier Staat Voorop. Sommige leden vonden het een beetje een oubollige naam, maar omdat plezier echt voorop stond bij het koor, bleef de naam, al werd die dan afgekort.

“Wil je wat drinken?” vroeg Elly.

“Graag, Spa rood.”

Elly liep naar de bar en kwam even later terug met een glas Spa en een bakje met pinda's.

“We zijn hier bij elkaar,” begon Frank opeens heel officieel, “om samen met jou het afgelopen jaar te evalueren en te kijken naar de toekomst van PSV.”

“Klopt,” beaamde Loes met een knikje.

“We zijn erg tevreden hoe het gegaan is. Je hebt de repetities heel leuk gehouden en je bent altijd heel enthousiast.”

Loes ontspande zich. De afgelopen jaren had ze ook wel eens ander commentaar gehad. Ze had een directe manier van doen en sommige koorleden vonden dat lastig om mee om te gaan. Anderen vonden het juist fijn, want je kon altijd meteen aan Loes zien wat ze ergens van vond.

“We willen vandaag wat anders met je bespreken,” vervolgde Frank, “ik kan dat het beste vertellen met behulp van een tekeningetje.”

Hij pakte zijn schrijfblok en tekende een grafiek. In het begin van de lijn ging het steil omhoog en naarmate de lijn langer werd, vlakke hij af.

“Kijk, dit is de ontwikkeling van het koor tijdens jouw dirigentschap. Hoe lang sta je nu voor het koor?”

“Morgen is het precies tien jaar,” zei Loes met enige trots.

“Dit is hoe het koor in tien jaar gegroeid is. En je ziet dat de groei steeds meer afneemt.”

“Dat zie ik.” Loes was benieuwd wat Frank nou eigenlijk wilde vertellen.

“Het bestuur heeft besloten dat we weer een groeispurt willen maken,” en hij tekende de lijn verder, waarbij de grafiek weer steiler omhoog ging.

“Dat snap ik. Het is mooi als we weer wat verder komen.”

“Fijn dat je dat begrijpt. Je zegt dat je nu tien jaar bij PSV bent. We moeten voorkomen dat je over je houdbaarheidsdatum gaat en wij hebben daarom besloten dat we met een nieuwe dirigent verder willen.”

Oeps, dat had Loes niet helemaal verwacht. Ze herpakte zich snel en zei:

“Dat moet je doen.” Ze nam een slok van haar Spa. “Ik wil dan wel blijven tot jullie iemand gevonden hebben.”

“We hebben al een nieuwe dirigent,” zei Frank.

Het was alsof niet alleen het glas Spa in haar gezicht werd gegooid, maar ook alsof de poten van haar stoel het begaven.

Heel even was het voor Loes niet mogelijk helder te denken, maar gelukkig herstelde ze snel van deze dreun.

“O,” was haar enige reactie.

Even bleef het stil. Elly en Frank zagen dat Loes even de tijd nodig had.

“Okay, ik snap het,” zei Loes na een minuutje, “mag ik weten wie het is?”

“Ja, hoor,” zei Frank, “je kent hem wel, het is Jos, die vorig jaar de vier koren van ons dorp gedirigeerd heeft tijdens Koninginnedag. Een echte leider.”

“Ah, gaat die het doen?” Loes voelde zich nog steeds aangeslagen.

“Ik stel voor dat jij blijft tot de zomervakantie en dat Jos het daarna van je overneemt.”

Het was nu 15 april, het zou dus nog drie maanden duren. Loes ging even achterover zitten. De gedachten gingen nu heel snel door haar hoofd. Ze was aan de kant gezet, achter haar rug was een nieuwe dirigent gezocht en gevonden én was al een einddatum genoemd. Ze vroeg zich af of het koor ervan wist, maar stelde die vraag niet. De komende repetitieavond zou er niet gezongen worden, want dan was de jaarlijkse algemene ledenvergadering. Daar zou Loes niet bij zijn.

“Fijn dat je zo positief reageert,” zei Elly, “dat maakt het voor ons ook makkelijker om het aan het koor te vertellen.”

Zo werd haar vraag toch beantwoord. Loes vroeg zich af hoe het koor zou reageren.

“Wil je nog wat drinken?” vroeg Elly.

“Graag, hetzelfde.”

“Ik zou je nog wat willen vragen,” ging Frank verder toen Elly weer terug was met de drankjes.

“Ja, en dat is?”

“Zou je er bezwaar tegen hebben als Jos in de komende tijd een paar keer zou komen kijken?”

“Eh, nee, hij mag komen, hoor. Dan kan hij een beetje kijken hoe het gaat.”

“Mooi, dat zullen we hem vertellen.”

“Het zou fijn zijn als de wisseling een beetje soepel gaat,” zei Elly.

“Dat snap ik. Misschien kan hij het dan in de aanloop al een paar keer van me overnemen tijdens de repetitie.”

“Zoiets hadden wij ook al bedacht,” zei Elly.

“Ik heb nog een vraagje,” zei Frank, “Als het nou niet gaat lukken met Jos, als het toch niet klikt tussen hem en PSV...”

“Ja, wat dan?”

“... zou jij het dan weer willen overnemen?”

Pardon, dacht Loes, dan kan ik zeker gewoon weer terugkomen? Maar ze zei:

“Ja hoor, dan kom ik wel weer terug.”

“Tot we een ander gevonden hebben, natuurlijk,” verduidelijkte Frank zijn vraag. Hij was kennelijk bang, dat Loes zou denken dat ze dan weer kon blijven. Nou ja, dat moest dan maar, dacht Loes. Ik laat me niet gek maken.

“Als ik de donderdagavond nog vrij heb tegen die tijd.”

“Natuurlijk, ijs en weder dienende.”

Frank ging helemaal tevreden achterover zitten. Hij had zijn plan goed uitgevoerd.

Loes reageerde nog beter dan hij had gewenst. Ze had helemaal geen tegengas gegeven, maar in plaats daarvan leek het wel alsof ze helemaal met hem meedacht. Een glimlach speelde om zijn mond.

“Ik zou het fijn vinden als jullie het koor duidelijk maken hoe ik vanmiddag gereageerd heb,” zei Loes.

“Ik zou het heel vervelend vinden als ze me zielig gaan vinden. Ik zou graag nog met plezier tot de zomervakantie willen werken.”

“Dat zullen we zeker doen,” verzekerde Frank haar en ongemerkt wisselde hij een blik van verstandhouding uit met Elly.

“Ik heb nog wel een wens,” zei Loes.

“En dat is?”

“Ik zou graag een leuk afscheid willen hebben op mijn laatste repetitieavond.”

“Daar zullen we zeker voor zorgen,” beloofde Elly.

Zo bleven ze nog even zitten. Het gesprek ging niet meer over het koor, want dat was volgens Frank en Elly zo wel afgehandeld. Loes had echt even tijd nodig om te beseffen wat het afgelopen half uur voor haar zou betekenen en deed moeite om haar emoties in te houden.

“Ik ga naar huis,” zei ze toen ze haar glas leeg had.

“Ja, wij gaan ook,” zei Elly.

Buiten werd Loes nog een keer bedankt voor haar reactie. Ze stapte op haar fiets en reed weg. Frank en Elly konden aan haar zien dat ze haast had. Ze keek niet meer achterom en voorovergebogen sprintte ze weg. Ze zette haar boosheid om in snelheid. En kwaad was ze.

“Dat ging goed,” zei Frank, “ik ben blij dat het zo makkelijk ging.”

“Ja, ik had wel wat meer protest verwacht,” zei Elly, terwijl ze haar auto open deed.

“Morgen nog even met de rest van het bestuur bespreken hoe we het donderdag gaan aanpakken.”

“Dat zal niet zoveel problemen meer geven,” zei Elly en stapte in haar auto. “Tot morgen!”

“Ja, tot morgen.”

Ook Frank stapte in zijn auto en reed weg. Hij was heel tevreden. Dit vuiltje was ook weer weggewerkt. Hij was dan wel voorzitter geworden, maar merkte dat hij als koorlid nog steeds moest doen wat een vrouw wilde. En wat voor vrouw? Loes was een slappe dweil. Ze had geen overwicht en tijdens de repetities deed hij er alles aan om dat duidelijk te maken. Nee, Loes moest opzouten, geen vrouw die hem leiding gaf!

Jos zou een veel betere dirigent zijn voor PSV. Hij had natuurlijk overwicht, verstand van muziek en dat hij nog geen ervaring had met het dirigeren van een koor zou Frank nooit laten merken.

PSV was zijn koor en hij wist wat goed voor ze was. Hij zou het wel voor elkaar krijgen dat PSV het beste koor uit de omgeving werd. Samen met Jos, een kerel.

*‘De Dirigente’ van Helen Lacroix,
zal vanaf 22 juni in alle digitale boekhandels te koop zijn.*